

PONTIFICIARUM
CONSTITUTIONUM
EPITOME
TOMIS QUATUOR COMPREHNSA.

COLLECTORIS PUBLICE
**PONTIFICIARUM
CONSTITUTIONUM**

**IN BULLARIIS MAGNO, ET ROMANO CONTENTARUM,
ET ALIUNDE DESUMPTARUM**

E P I T O M E,

ET SECUNDUM MATERIAS DISPOSITIO

CUM INDIGIBUS LOCUPLETISSIMIS

OPERA ET STUDIO

ALOYSII GUERRA S. T. D.

TOMUS PRIMUS.

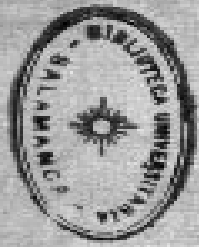

V E N E T I I S.

Sumptibus HEREDIS NICOLAI PEZZANA.

M D C C L X X I I

SUPERIORUM PERMISSO, AC PRIVILEGIO.

COLLECTORIS PRÆFATIO.

Atus id evenisse aliis, quod mihi nescio quid in Bullario Magno querenti accidit, ut nonnulli post diuinum laborem illud invenerim, revolvere animo cepti, an labor hic imminui posset, an posset brevi temporis spacio certo sciri, quid Pontifices derrevissent, quid successores addidissent, quid immutassent, & qua ratione id posset effici. Et sane difficillime quæ requiris, vel in Magno Bullario, vel in Romano inventiuntur, cum Indices in hoc sine admodum exigui, vel nulli, in illo non cuiusvis Tomo appositi, neque diligenter facti, ita ut multum temporis, & interdum operam in perquisitione incassum infumas. Quod si quæ volebas, repereris, nihilo tamen minus tempus non breve tibi est expendendum, ut integras Bullas legas, quæ ut fert Romane Curie usus, longissime sunt.

Quidquod cum Bullæ sint in Bullariis dispositæ secundum Pontificum seriem, pluresque Pontifices de eadem re decreverint, alii eam amplificaverint, alii restringerint, confirmaverint alii, te læsus omnino oportet, si omnes eos Tomos pervolvere velis, in quibus de quæsitâ materia agitur, antequam certo scias, quid de illa Apostolica Sedes statuerit?

Accedit etiam illud, quasdam Bullas esse in Bullario Magno, quæ in Romano desunt, & plurimas habes in Romano, quas frustra in Magno requiras, ac proinde necesse tibi est, de quaque re utrumque Bullarium pervolvere, ne erres in ascendo hoc, illudve fuisse, vel non fuisse decretum a Pontificibus. Quid? aliquando etiam mihi accidit, ut neutrum Bullarium omnes Bullas ad eandem rem pertinentes continere viderim, necessariumque habuerim eos adire liberos, qui de illa agunt, ut prætermittis Constitutiones reperirem. Exempla bene multa Lectori in hoc epilogo occurrent.

Aliquam etiam rationem habui expendarum, quæ sunt faciendæ, ut utrumque compararetur Bullarium, quæ quidem nec levis sunt, neque cuique commodæ & faciles, cum Magnum constet Tomis decem, & novem, Romanum septem & viginti, utrumque in folio. Et tamen quis non vider rerum Moralium, Liturgicarum, Canonicarum, attentum ad Monachos, ad Ordines Mendicantes, ad Hospitalia, ad Academias, ad Ordines militares, ad Ecclesias, ad Principes, ad Regna studiosis hominibus esse hos Libros admodum utiles, & prope necessarios; hoc præcipue tempore, quo Canonicum Studium maxime excolitur, vetustæque disciplina, priscaque instituta in usum revocantur, fontesque abstinum quorundam, qui in Ecclesiam irrepserunt, sedulo perquiruntur, & investigantur, sique antiquorum, nostrorumque morum diligens comparatio?

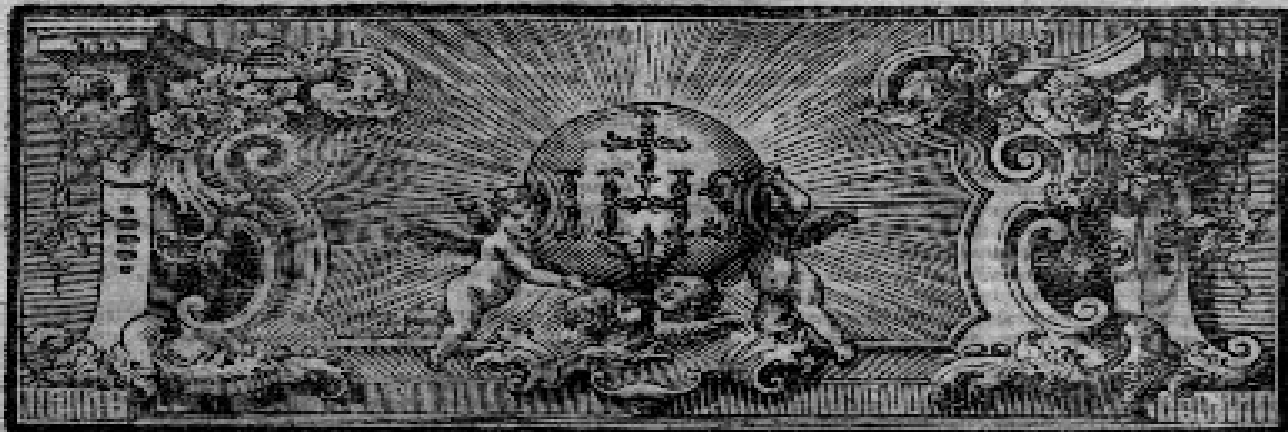
His me incommodis mederi posse, remque non injucundam, neque inutilem facturum juris Canonici studiosi viris esse putavi, si omnes Pontificias Constitutiones de unis, iisdemque argumentis agentes tot in voluminibus passim positas, longoque verborum circuitu scriptas redigerem in Epilogum, ita tamen ut nihil sciri dignum relictoerem, nec abundarem in superfluis, & secundum argumentorum classes disponerem singulas, ratione habita temporum, ut quomodo immutata fuerit Ecclesiastica disciplina, immutatique sint mores, Pontificiaque auctoritas vires amplificaverit suas, & privilegia, exemptionesque, quibus nunc Ordines Monastici, Mendicantesque perfruuntur, invaluerint, Lector uno intuitu videat; brevique temporis spacio eam materiam comprehendere possit, cui assequendæ multorum interdum dierum importunus labor non suffecisset, si pervolutando utrumque Bullarium eam voluisset complecti. Quod si quis uberiores notiones vellet, apposui cuiuslibet Constitutioni & Tomum, & paginam vel unius, vel utriusque Bullarii, prout illæ in uno tantum, vel in utroque habentur, ut nempe qui alienarum habet, possit eas perlegere; illarum autem, quas aliunde desumpsit, libros in quibus exant, & paginas appono, ut illas integras possit studiosus vir legere, & compendium, Bullamque ipsam conferre. Quasdam etiam, & præcipue eas, quæ privilegia, & exemptiones continent, quæque majori notariæ dignæ sunt; quasque credidit futuræ uberiori utilitati, in numero dividit arbitratus facilius Lectorem rem totam comprehenditurum esse, & Epitomes cum integra Bulla collationem futuram faciliorem.

Adidi omnibus constitutionibus, præcipue veteribus, datas integras religiose exscriptas, quæ cum indices soleant esse ingenuitatis Bullarum, liberum erit cuique eam calculis initiis, præsertim quoad *beatificationes* investigare. Indictio autem cum trium generum possit esse, Constantiniana ab ejus Auctore Constantino Magno Imperatore dicta, quæ incipit ab Octavo Calendæ Octobris, altera Constantinopolitana, incipitque a Calendis Septembris, tertia demum appelletur aliquando Itala, quandoque Christiana, & nonnunquam Conciliaris, & initium ducit a Calendis Januarii, & interdum a die Christi Domini Natali, qui incidit in diem vigesimum quintum Decembris, qui germanitatem earum detegere avert, vel hoc, vel illud, vel tertium Indictionum genus in calculis adhibeat. Animadvertendum etiam est, in plurimis Bullis editis præcipue seculo XII. adhiberi annum Pisarum, qui incipiebat die 25. Mensis Martii, superabaturque postinde annum communem mensibus novem, ut doctissimus Muratorius monet in *Annalibus Italiæ* ad an. MCXCVIII. Sed ne extra metam; hæc enim ad Chronologos spectant. Et cum plures magni nominis Scriptores, Mabillonius de re Diplomatica l. 1. c. 8. & 10. & passim, Ruelmîus de Ecclesia Rejensi, & Monasterio Liriensi, Muratorius Antiquarum Italicarum Dissert. 34. inter quos recentissimus etiam est P. Antonius Bremond e Fratrum Prædicatorum inclita familia in Præfatione ad Bullarium Dominicanum, satis fuscè naturam, & discrimen Bullarum, Brevium, Rescriptorumque attulerint, regulatque dederint, unde falsæ Bullæ dignoscantur a veris, ne actum carere videar, de his argumentis loqui prætereo. Ego indiscriminatim, quas Collectores attulerunt Bullas in compendium redegi; fateorque candide, me calculum hunc minime iniisse; nec enim verabar. Integras etiam datas apposui, ut diversa officia Romane Curie Lector haberet, videretque quibus in locis tunc temporis ille, & hic Pontifex resideret.

Cum multa decreta Congregationum Inquisitionis, Indictis, quoad libros, Sacrorum Rituum, quoad Canonizationes, & Beatificationes Sanctorum, & monitoria vel Cardinalis Camerae, vel Auditoris Causarum sacri Palatii, & Notificationes in Bullario Magno reperiantur, harum, illarumque epitomen feci, tum quia in Bullario continentur, tum quia in his, illisque multa sciri digna Lector habere potest; Addeque in titulo post Pontificis nomen vel *Decretum*, vel *Monitorium*, vel *Notificatio*.

Religiosum quoque duxi ubi commode potui, verba ipsa Bullarum adhibere, eaque alio caractere, quem *essentiam* dicunt, imprimi volui.

Licet postro exquisitus tante argumentorum farraginis ordo requiri jure non posse videatur, tamen ea mihi videor ita digesse, ut una altera recta consequantur. Theologica primas tenent, quæ quidem præcitantur.

PONTIFICIARUM CONSTITUTIONUM EPITOME.

DE THEOLOGICIS

De Incommutabilitate Mysterio.

I. P. O. I. Episcopis per Balabinam confirmatis.
Incipit. *Solicitudinis mee, &c.*

Ubi multi quæ de SS. Incommutabilitate My-
sterio Leo sanctæ, vestis in Gensum sensum
nem vel ab animâ inquirantem, vel qui
erant male verba (ut scripta erant ad Fla-
vianum Episcopum) perperam intelligebant,
peneque SS. muneris sui eadem claris repetere, ne Pa-
trius, qui Constantinopolitanæ Concilii interfuerant,
& ad quos Flavianus ea cepisset, tam male sentirent.

Damnat ergo Pontifex Nestoriani, qui creditit Vir-
ginem Mariam beatam, postmodum Constantiensis, et aliis
pessimo Carais, aliam faceret Trinitatem. Eurychetem
item damnat, qui secundum Apollinaris dogma delegit,
et negata hominæ carnis, atque anime veritate,
consequens Dei Verbi deitas esse se in carnis, animam
que suscepisset; unde si ab Apollinaris perperam de-
derit, ne continuatit, deitatem personam sanctam, ac
que unitatem, et carnis Verbi incarnati, id est, Ver-
bi, et Carnis unam eandem personam putaret.

Hæc veritatis mendacia concordiis SS. Patrum tes-
tificatione damnata sunt; & eisdem ascripta. Nam sicut
negari non potest, quod Verbum Caro factum est, et
habitavit in nobis, ita negari non potest, quod Deus
erit in Christo unam personam cum Patre. Que testi-
ficatio nisi non premisset, nisi unam causam media-
re Dei, et hominæ suscepisset. Et eo unum san-
ctum esse, unum, separatum, unum spiritum.

Quantum autem in uno Christo, vero Dei Filio,
Verbo, & Carnis una persona sit, & utraq; essentia
sine habeat actioem, intelligendum tamen est, quod
Caro sine Verbo non esset, et quod sit, quod Verbum si-
ne carne non esset, sine veritate carnis non dicitur
Jovianus; ecce Agnus Dei, eos qui solit peccatum man-
dat; sine peccato Verbi non dicitur Patre, hic est Fi-
lius meus dilectus. Sine Verbo Filius non dicitur et
equalis Patri, sine veritate carnis non dicitur Pa-
trium se majorem. Et licet in Christo una tantum per-
sona fuerit, non deinde hominæ prejudicabit, ne ho-
minæ debeat. Ergo in Christo nec sine homine facta
fuit divina, nec sine Deo facta sunt humana.

Tum sermonem suum convertit Leo ad eosdem Epi-
scopos, eos oburgans, quod ab his veritatibus reces-
serint; quid sciant, quam in hęcudino processu sunt,
depravaverint; hortansque eos, ut quod fides docet,
revertant; etiam meminerint, Christum eorum Patre con-
fessurum esse, qui cum verum Deum, & hominem
coram hominibus confessi fuerint.

Pontificiarum Const. Tom. I.

De Divinitate et Incarnatione Mysterio.

HORMISDA Justino Augusto,
Incipit. *Ince, &c.*

AD quorundam procer Imperator Justinus Interroga-
vit Pontificem de Divinitate, & Incarnatione
mysterio. Qui respondit Hormisda; licet omnia jam
sunt decisa, & sic definita; ut nullus jam locusterna-
retur dicitur sermone, Nestorii, & Eurychetis errori-
bus damnatis; nullaque dubitatio esse possit, quin
Christus verus Deus, & verus homo fuerit, factus est,
et Imperator legat Decretis Synodis, de B. Leonis Pa-
pæ conveniens fidei tenet confirmata. Eodem modo
que illi dixerant, dicit & ipse.

Deum autem esse unum testatur Legislator: unde
Israel, Dominus Deus tuus unus est; et tamen tres
sunt; qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum,
et Spiritus. Et hi tres unum sunt. Unus est sanctus
Trinitas, non multiplicatus numerus, non creatus ante
tempus, nec potest aut intelligitur contrahendi, aut
variari, quod Deus est, diversitas personarum.

Quorundam autem propria sunt hinc personæ, que
nullo modo alii convenire possunt personam. Proprium
est Patris, ut generet Filium; proprium Filii, ut in Pa-
tre Patri nascatur equalis; proprium Spiritus San-
cti, ut de Patre, et de Filio procedat sub una sub-
stantia Deitatis.

Proprium etiam Filii, ut in plenitudine temporis
Verbum caro fieret, et habitaret in nobis; et ut uni-
tis sine aliqua consensu nature, fieret Filius hominis,
et nasceretur ex tempore hominis matris, Matris vir-
ginitate nec aperiret, et Virginitatem Mariæ Deitas
sine vitio non solvere.

Et Verbum hoc Caro factum non inducit in divi-
nis quantum personam. Nam una & eadem est per-
sona Deus, & Homo, ut inter Corporis passionem Deum
non esse crediderit; aut ut Deus tantum; non etiam
homo. Petrus respondens, in eo Christus Filius Dei vero,
docet, Christum esse verum Deum; Thomas habitans,
& postea loca clavonum videns, adorans quod non
visibatur, testatur, Christum fuisse verum hominem.

Ad Imperatorem convertit sermonem, & ait, hæc
fuit esse, quoniam ad Catholicum Imperatorem tes-
tatur; plura se dicturum, si cum hæretico disputa-
tionem instituerit.

D. J. Kal. Apr. Valerius V. C. a. 521.

IT.
H. R. C. G.
P. P.
C. C.